

มทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากสินค้าประเภทสัตว์น้ำ ผลิตภัณฑ์จากการประมง เนื้อสัตว์ ผักผลไม้ และอื่น ๆ ที่ผลิตได้ภายในประเทศ เป็นของเน่าเสียง่าย และเป็นปัญหาการตลาดอย่างยิ่ง กล่าวคือ เมื่อผลิตออกมาพร้อม ๆ กันเป็นจำนวนมาก ผู้ผลิต จำเป็นจะต้องรีบจำหน่ายในราคาถูก เนื่องจากไม่มีที่กักเก็บรักษาสินค้า จึงเป็นที่เดือดร้อนต่อบรรดาเกษตรกรผู้ผลิต และในบางช่วงที่สินค้าเหล่านี้ขาดแคลนก็เป็นที่เดือดร้อนต่อประชาชนผู้บริโภค เพราะต้องซื้อหากันในราคาที่สูง ภัยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นจะต้อง ก่อตั้งองค์การอุตสาหกรรมห้องเย็นขึ้น เพื่อรักษาสภาวะความสมบูรณ์ทาง เศรษฐกิจระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดประการหนึ่งของรัฐที่จะประคับประคองประชาชนมิให้เดือดร้อนจากชีวิตความเป็นอยู่ ดังนั้น รัฐบาลจึงได้ออกพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมห้องเย็นขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2501 มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีสาขาโรงงานห้องเย็นและโรงน้ำแข็งกระจายอยู่ตามส่วนกลางและส่วนภูมิภาคต่าง ๆ รวม 9 แห่ง คือ กรุงเทพฯ สมุทรปราการ เชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา ระยอง ภูเก็ต ชุมพร และปัตตานี โดยองค์การอุตสาหกรรมห้องเย็นจะรับซื้อสินค้าสัตว์น้ำจากชาวประมงโดยตรง และจำหน่ายแก่ประชาชนผู้บริโภคโดยตรง เพื่อช่วยลดคนกลางที่มีอยู่หลายชั้นตอนให้น้อยลง¹ องค์การอุตสาหกรรมห้องเย็นได้ดำเนินการก้าวหน้ามาด้วยดี แต่เนื่องจากห้องเย็นไม่เพียงพอกับความต้องการ ทำให้สัตว์น้ำเน่าเสีย

¹ สมลักษณ์ ไทสกุล, อุตสาหกรรมประมงไทย (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ธนาคารกรุงเทพ, 2521), หน้า 50.

ชาวประมงและพ่อค้าประสมผลชาตุน เอกชนจึงได้สร้างห้องเย็นขึ้น นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2501 เป็นต้นมา กิจกรรมห้องเย็นมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงเดือน 2524 จากสถิติของ กองควบคุมโรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม ปรากฏว่า มีห้องเย็นรวมทั้งสิ้น 155 แห่ง อยู่ในกรุงเทพมหานคร 55 แห่ง และต่างจังหวัด 100 แห่ง การดำเนินกิจกรรมห้องเย็นของ เอกชนประสบความสำเร็จอย่างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการส่งออกอาหารสดแช่เย็นและแช่แข็ง ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้กิจกรรมห้องเย็นของรัฐประสมปัญหาในด้านการแข่งขัน

กิจกรรมห้องเย็นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อโครงการส่งเสริมการเกษตรที่เป็นผลิตภัณฑ์ ที่เน่าเสียง่าย หรือเป็นสินค้าที่จำเป็นต้องใช้ความเย็นในการถนอมรักษา และมีความสำคัญ อย่างยิ่งในเบื้องหลังของกลไกการตลาด เพื่อให้เกิดภาวะสมดุลย์ทางเศรษฐกิจระหว่างผู้ผลิต กับผู้บริโภค ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดประการหนึ่งของความพยายามที่จะประคับประคองความ เป็นอยู่ของประชาชนในประเทศมิให้เหวี่ยงวุ่นจากปัจจัยบริโภคนานาชาติ ดังนั้น การขยายตัวของกิจกรรม ห้องเย็นในประเทศเกษตรกรรมจึงมีความจำเป็นควบคู่ไปกับการเติบโตจากการพัฒนาการทาง เศรษฐกิจ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

ในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้ทำการวิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. ศึกษาความเป็นมาขององค์การอุตสาหกรรมห้องเย็น
2. ศึกษาโครงสร้างและการดำเนินงานขององค์การอุตสาหกรรมห้องเย็น
3. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานขององค์การอุตสาหกรรมห้องเย็น
4. เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา

ขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์นี้จะกล่าวถึงความเป็นมาขององค์การอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โครงสร้าง และการแบ่งส่วนงาน อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกิจการองค์การอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและผู้อำนวยการ การดำเนินงานด้านการผลิต การตลาด การบัญชีและการเงิน บุคลากร และการบริหารงานสาขาทั้ง 11 แห่ง และปัญหาในการดำเนินงานของสาขา ซึ่งมีผลกระทบต่อ การดำเนินงานขององค์การอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

สมมติฐาน

การดำเนินงานขององค์การอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ยังมีปัญหาด้านการควบคุมสาขา 11 สาขา และการประสานงานภายในองค์การและสาขาต่าง ๆ

วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าในการทำวิทยานิพนธ์นี้ ได้ใช้วิธีการศึกษาโดยมีที่มาของข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จาก

1.1 การสัมภาษณ์ (Interview) จะทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารขององค์การอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ได้แก่ หัวหน้ากอง และผู้จัดการสาขา ตลอดจนหัวหน้าแผนกต่าง ๆ เพื่อทราบถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาลึกเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

1.2 การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อสอบถามความคิดเห็นของพนักงานและลูกจ้างประจำในองค์การอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ในระดับตั้งแต่หัวหน้ากอง และผู้จัดการสาขาลงไป ซึ่งมีจำนวน 422 คน โดยส่งแบบสอบถามเป็นจำนวน 297 ชุด พนักงานที่ตอบแบบสอบถาม คือ พนักงานในสาขาฝ่ายผลิตและสาขาฝ่ายจำหน่าย พนักงานในส่วนกลางบางส่วน ยกเว้นพนักงานรักษาความปลอดภัยและพนักงานขับรถ คิดเป็นร้อยละ 70 ของประชากร ได้รับคืนกลับมาทั้งสิ้น 229 ชุด คิดเป็นร้อยละ 77.10 ของแบบสอบถามที่ออกไปทั้งหมด

ข้อมูลที่ใช้ออกแบบสอบถามได้มาจากการสัมภาษณ์

การใช้แบบสอบถามนี้จะเป็นเพียงส่วนประกอบส่วนหนึ่งที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานขององค์การอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การวิเคราะห์ส่วนใหญ่แล้วจะใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เข้าร่วมสังเกตการณ์ และข้อมูลทุติยภูมิเป็นหลัก

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จาก

2.1 หนังสือ เอกสาร รายงาน สิ่งพิมพ์ และสถิติที่บันทึกโดยองค์การอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

2.2 หนังสือ เอกสาร บทความ รายงาน และสถิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงานขององค์การอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

การวิจัยนี้ นอกจากจะให้ความรู้ทางด้านวิชาการและเป็นวิทยานิพนธ์ประกอบหลักสูตรแล้ว คาดว่าจะเกิดประโยชน์ในด้าน

1. ทำให้ทราบข้อเท็จจริงและปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การอุตสาหกรรมท่องเที่ยว รวมทั้งแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงาน

2. ผลจากการวิจัยนี้ มีประโยชน์ต่อองค์การอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานขององค์การอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำนิยามที่ใช้ในการศึกษา

วัตถุดิบและสินค้า หมายถึง สัตว์น้ำ เนื้อสัตว์ พืชผล และผลิตภัณฑ์ที่องค์การอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นผลิตภัณฑ์ หรือซื้อเก็บเข้าท่องเที่ยวเป็นไว้มุมเวียนจำหน่าย

การทำความเร็ว (Quick Freezing) มีความหมายเช่นเกี่ยวกับการแช่แข็ง ซึ่งหมายถึง การใช้ความเร็วในการเก็บรักษาอาหาร โดยการใช้พลังงานความเร็วให้เกิดการแข็งตัว เพื่อป้องกันการเสื่อมคุณภาพของสัตว์น้ำ หรือเนื้อสัตว์ สินค้าประเภทสัตว์น้ำใช้ความเร็วที่อุณหภูมิ -30°C ถึง -40°C

ท่องเที่ยวความเร็ว มีความหมายเช่นเกี่ยวกับท่องเที่ยวแช่แข็ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย